

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. június 30.
(OR. en)

11156/23

ECOFIN 680
UEM 214
SOC 505
EMPL 356
COMPET 700
ENV 779
EDUC 292
RECH 324
ENER 415
JAI 927
GENDER 156
ANTIDISCRIM 150
JEUN 194
SAN 431

FELJEGYZÉS

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága/a Tanács
Előző dok. sz.:	9850/1/23 REV 1
Biz. dok. sz.:	COM(2023) 624 final
Tárgy:	A TANÁCS AJÁNLÁSA Szlovénia 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Szlovénia 2023. évi stabilitási programját

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a COM(2023) 624 final bizottsági javaslaton alapuló, a Tanács és az Európai Tanács által megtárgyalt fenti tanácsi ajánlástervezetet.

A TANÁCS AJÁNLÁSA

(...)

Szlovénia 2023. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Szlovénia 2023. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet², amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: az eszköz), 2021. február 19-én hatályba lépett. Az eszköz reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, így az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosít. Az európai szemeszter prioritásaival összhangban az eszköz hozzájárul a gazdasági és inkluzív helyreállításhoz, valamint a fenntartható és növekedésösztönző reformok és beruházások – különösen a zöld és digitális átállás előmozdítását, valamint a tagállamok gazdaságainak reziliensebbé tételét célzó reformok és beruházások – megvalósításához. Közép- és hosszú távon elősegíti az államháztartás megerősítését, valamint a növekedés és a munkahelyteremtés ösztönzését, továbbá hozzájárul az Unión belüli területi kohézió javításához és a szociális jogok európai pillérének további végrehajtásához is. Az eszköz keretében nyújtott tagállamonkénti maximális pénzügyi hozzájárulást 2022. június 30-án aktualizálták az (EU) 2021/241 rendelet 11. cikkének (2) bekezdésével összhangban.

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o.).

- (2) A Bizottság 2022. november 22-én elfogadta a 2023-as éves fenntartható növekedési jelentést, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2023. évi európai szemeszterét. Az Európai Tanács 2023. március 23-án jóváhagyta a 2023-as éves fenntartható növekedési jelentés prioritásait, amelyek a versenyképes fenntarthatóság négy dimenziójára összpontosítanak. A Bizottság 2022. november 22-én az 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet³ alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2023. évi jelentést is, amelyben Szlovéniát nem sorolta azon tagállamok közé, amelyeket érinthet az egyensúlyhiány, vagy fennáll annak kockázata. Ennek megfelelően nem volna szükség mélyreható felülvizsgálatra. Ugyanezen a napon a Bizottság elfogadta a Szlovénia 2023. évi költségvetés-tervezés-javaslatára vonatkozó véleményt is. A Bizottság elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást, valamint a 2023. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot is, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2023. május 16-án elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást⁴ (a továbbiakban: az euroövezetről szóló 2023. évi ajánlás), és 2023. március 13-án az együttes foglalkoztatási jelentést.
- (3) Bár az uniós gazdaságok figyelemre méltó rezilienciát mutatnak, a geopolitikai kontextus továbbra is negatív hatást gyakorol. Miközben az Unió határozottan kiáll Ukrajna mellett, az Unió gazdaság- és szociálpolitikai menetrendje arra összpontosít, hogy rövid távon enyhítse az energiasokkok által a kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra és vállalkozásokra egyaránt gyakorolt negatív hatásokat, valamint hogy középtávon további erőfeszítéseket tegyen a zöld és digitális átállás megvalósítása, a fenntartható és inkluzív növekedés támogatása, a makrogazdasági stabilitás megőrzése és a reziliencia fokozása érdekében. Erős hangsúlyt helyez az Unió versenyképességének és termelékenységének növelésére is.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 1176/2011/EU rendelete (2011. november 16.) a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról (HL L 306., 2011.11.23., 25. o.).

⁴ A Tanács ajánlása (2023. május 16.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C 180., 2023.5.23., 1. o.).

- (4) A Bizottság 2023. február 1-jén kiadta „A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv: a nulla nettó kibocsátás kora” című (a továbbiakban: a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv) közleményt. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv célja, hogy fokozza az Unió nulla nettó kibocsátási célt szolgáló iparának versenyképességét, és támogassa a klímasemlegességre való gyors átállást. A terv kiegészíti az európai zöld megállapodás és a REPowerEU keretében zajló erőfeszítéseket. Célja továbbá, hogy támogatóbb környezetet nyújtson az Unió ambiciózus éghajlat-politikai céljainak eléréséhez szükséges, nulla nettó kibocsátási célt szolgáló technológiák és termékek uniós gyártási kapacitásának növeléséhez, valamint biztosítsa a releváns kritikus fontosságú nyersanyagokhoz való hozzáférést, többek között a beszerzés diverzifikálása, a tagállamok geológiai erőforrásainak megfelelő kiaknázása és a nyersanyagok újrahasznosításának maximalizálása révén. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv négy pilléren alapul: a kiszámítható és egyszerűsített szabályozási környezet, a gyorsabb forráshoz jutás, a készségfejlesztés és az ellátási láncok rezilienciáját erősítő nyitott kereskedelem. 2023. március 16-án a Bizottság kiadott egy további közleményt „Az EU hosszú távú versenyképessége: előrettekintés a 2030 utáni időszakra” címmel, amely kilenc egymást erősítő tényezőre építve, a növekedést ösztönző szabályozási keret kialakítására irányul. A közlemény olyan szakpolitikai prioritásokat határoz meg, amelyek az Unió és tagállamai hosszú távú versenyképességét szolgáló szerkezeti javulás, megfelelően célzott beruházások és szabályozási intézkedések aktív biztosítására irányulnak. Az alábbi ajánlások segítséget nyújtanak az említett prioritások megvalósításához.

- (5) 2023-ban a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is az eszköz végrehajtásával összhangban alakul. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása változatlanul elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlások mindegyikét vagy jelentős részét érintik. A 2019., 2020. és 2022. évi országspecifikus ajánlások ugyancsak relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 14., 18. és 21. cikkével összhangban felülvizsgált, aktualizált vagy módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek tekintetében.
- (6) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁵ (a továbbiakban: a REPowerEU-rendelet) célja, hogy fokozatosan és gyorsan megszüntesse az Unió függőségét az orosz fosszilis tüzelőanyagok behozatalától. Ez hozzá fog járulni az energiabiztonsághoz és az Unió energiaellátásának diverzifikálásához, egyúttal növelve a megújuló energiaforrások elterjedését, az energiatárolási kapacitásokat és az energiahatékonyságot. A REPowerEU-rendelet lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy olyan kulcsfontosságú reformok és beruházások finanszírozása érdekében, amelyek segíteni fogják a REPowerEU célkitűzéseinek elérését, új REPowerEU-fejezettel egészítsék ki nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveiket. A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari tervben foglaltaknak megfelelően az említett reformok és beruházások hozzá fognak járulni az Unió nulla nettó kibocsátási célt szolgáló ipara versenyképességének fokozásához, valamint a tagállamok számára 2022-ben és adott esetben 2023-ban kiadott energiavonatkozású országspecifikus ajánlásokban foglaltak megvalósításához is. A REPowerEU-rendelet bevezeti a vissza nem térítendő pénzügyi támogatások egy új kategóriáját, amelyet a helyreállítási és rezilienciaépítési terveik szerinti új, energiavonatkozású reformok és beruházások finanszírozása érdekében bocsátanak a tagállamok rendelkezésére.

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o.).

- (7) A Bizottság 2023. március 8-án közleményt fogadott el, amelyben költségvetés-politikai iránymutatást nyújt 2024-re (a továbbiakban: a 2023. március 8-i közlemény). Ennek célja, hogy támogassa a tagállamok stabilitási és konvergenciaprogramjainak kidolgozását, és ezáltal erősítse a szakpolitikai koordinációt. A Bizottság emlékeztetett arra, hogy a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezése 2023 végén deaktiválásra kerül. Szorgalmazta, hogy 2023–2024-ben a költségvetési politikák biztosítsák az adósságszint középtávú fenntarthatóságát, és fenntartható módon fokozzák a potenciális növekedést, valamint felkérte a tagállamokat, hogy a 2023. évi stabilitási és konvergenciaprogramjaikban határozzák meg, hogy költségvetési terveik hogyan fogják biztosítani a Szerződés által a bruttó hazai termék (GDP) 3 %-ában meghatározott referenciaérték betartását, valamint biztosítani az államadósság hiteles és folyamatos csökkentését, vagy az adósság prudens szinten tartását középtávon. A Bizottság továbbá felkérte a tagállamokat, hogy fokozatosan szüntessék meg a háztartások és vállalkozások energiaárakoktól való megvédése érdekében bevezetett nemzeti költségvetési intézkedéseket, kezdve a legkevésbé célzott intézkedésekkel. Jelezte, hogy amennyiben újabb energiaár-nyomás miatt a támogatási intézkedések meghosszabbítására volna szükség, a tagállamoknak az ilyen intézkedéseket célzottabban a kiszolgáltatott helyzetű háztartásokra és vállalkozásokra kell alkalmazniuk. A Bizottság közölte, hogy a költségvetési ajánlásokat számszerűsíteni és differenciálni fogják. Emellett – az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló, 2022. november 9-i közleményében javasoltak szerint – a költségvetési ajánlásokat a nettó elsődleges kiadások alapján fogják megfogalmazni. A Bizottság azt ajánlotta, hogy valamennyi tagállam továbbra is védje a nemzeti finanszírozású beruházásokat, és biztosítsa az eszköz és más uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és a digitális átállással, valamint a rezilienciaépítéssel kapcsolatos célok fényében. A Bizottság jelezte, hogy javasolni fogja a Tanácsnak, hogy – a 2023. évi tényadatok alapján és a hatályos jogi rendelkezésekkel összhangban – 2024 tavaszán indítson hiányalapú túlzotthiány-eljárásokat.

- (8) A Bizottság 2023. április 26-án az uniós gazdasági kormányzás szabályainak átfogó reformjára irányuló jogalkotási javaslatokat terjesztett elő. A javaslatok központi célkitűzése az államadósság fenntarthatóságának megerősítése, valamint a fenntartható és inkluzív növekedés előmozdítása valamennyi tagállamban reformok és beruházások révén. Javaslataiban a Bizottság a nemzeti felelősségvállalás fokozására, a keret egyszerűsítésére és a középtávra fektetett nagyobb hangsúlyra törekszik, hatékony és koherensebb végrehajtással kombinálva. Az uniós gazdasági kormányzási keret reformjára vonatkozó elképzelésekről szóló, 2023. március 14-i tanácsi következtetések szerint az a cél, hogy a jogalkotási munka 2023-ban lezáruljon.
- (9) Szlovénia 2021. április 30-án az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke értelmében a Bizottság – az említett rendelet V. mellékletében meghatározott értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. A Tanács 2021. július 28-án elfogadta a Szlovénia helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát⁶. A részletek folyósítása a Bizottság által egy olyan határozatnak az (EU) 2021/241 rendelet 24. cikkének (5) bekezdésével összhangban történő elfogadásától függ, amely rögzíti, hogy Szlovénia kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban foglalt releváns mérföldköveket és célokat. A kielégítő teljesítés feltételezi, hogy a korábbi mérföldkövek és célok teljesítése nem fordult vissza.

⁶ ST 10612/2021 INIT; ST 10612/2021 ADD 1.

- (10) Szlovénia 2023. április 14-én benyújtotta a 2023. évi nemzeti reformprogramját, 2023. április 26-án pedig a 2023. évi stabilitási programját, összhangban az 1466/97/EK rendelet 4. cikkének (1) bekezdésével. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két programot együtt értékelték. Az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban a 2023. évi nemzeti reformprogram Szlovéniának a helyreállítási és rezilienciaépítési terve megvalósítása terén tett előrehaladásról készített féléves jelentését is tükrözi.
- (11) A Bizottság 2023. május 24-én közzétette a Szlovéniára vonatkozó 2023. évi országjelentést. Ebben értékelte a Szlovénia által a Tanács által 2019 és 2022 között elfogadott releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén elért előrehaladást, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Szlovénia általi végrehajtását. Az említett elemzés alapján az országjelentés azonosított a helyreállítási és rezilienciaépítési terv által nem vagy csak részben kezelt kihívások tekintetében fennálló hiányosságokat, valamint új és kialakulóban lévő kihívásokat. A jelentés értékelte a Szlovénia által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, valamint a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok végrehajtása terén elért előrehaladást, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért előrehaladást is.

- (12) Az Eurostat által hitelesített adatok alapján Szlovénia GDP-arányos államháztartási hiánya a 2021. évi 4,6 %-ról 2022-ben 3,0 %-ra csökkent, míg a GDP-arányos államadósság a 2021. év végi 74,5 %-ról 2022 végére 69,9 %-ra esett. A Bizottság 2023. május 24-én a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki. Az említett jelentés megvizsgálta Szlovénia költségvetési helyzetét, mivel az államháztartási hiánya a tervek szerint 2023-ban meg fogja haladni a Szerződésben a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. A jelentés megállapította, hogy a hiányra vonatkozó kritérium nem teljesült. A 2023. március 8-i közleményével összhangban a Bizottság nem javasolta, hogy 2023 tavaszán új túlzotthiány-eljárásokat indítsanak. A Bizottság ezt követően jelezte, hogy javasolni fogja a Tanácsnak, hogy – a 2023. évi tényadatok alapján – 2024 tavaszán indítson hiányalapú túlzotthiány-eljárásokat. Szlovéniának ezt figyelembe kell vennie 2023. évi költségvetésének végrehajtása és 2024. évi költségvetés-terv-javaslatának elkészítése során.
- (13) Az államháztartási egyenlegre hatást gyakoroltak az energiaár-emelkedés gazdasági és társadalmi hatásainak enyhítése céljából hozott költségvetési politikai intézkedések. 2022-ben az ilyen költségvetési politikai bevételecsökkentő intézkedések közé tartozott a villamos energiára, a gázra, a távfűtésre és a tűzifára kivetett hozzáadottérték-adónak (héának), az üzemanyagok, a földgáz és a villamos energia jövedéki adójának, továbbá az üzemanyagok szén-dioxid-adójának az ideiglenes csökkentése; míg az ilyen költségvetési politikai kiadásnövelő intézkedések közé tartozott a gyermekek után járó, két hónapra szóló emelt ellátás, a szociálisan kiszolgáltatott személyek energiatámogatása, valamint a vállalkozásoknak nyújtott, a 2021-hez viszonyítottan fizetett árakon alapuló támogatás. A Bizottság becslése szerint az említett intézkedések nettó költségvetési költsége 2022-ben a GDP 1,0 %-ára tehető. Az államháztartási egyenlegre ugyancsak hatást gyakorolt a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek felajánlott ideiglenes védelem költségvetési költsége, amely 2022-ben a GDP 0,1 %-ára becsülhető. Ugyanakkor a Covid19-váltsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések becsült költsége a 2021. évi 4,1 %-ról 2022-ben a GDP 1,0 %-ára csökkent.

- (14) A Tanács 2021. június 18-án azt ajánlotta⁷, hogy Szlovénia 2022-ben – többek között az eszköz által biztosított költségvetési impulzusra támaszkodva – tartsa fenn a támogató költségvetési irányvonalat, és tartsa fenn a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét.
- (15) A Bizottság becslései szerint a költségvetési irányvonal⁸ a Tanács ajánlásával összhangban 2022-ben támogató volt, és a GDP –1,2 %-ának felelt meg. Szlovénia – a Tanács ajánlásának megfelelően – továbbra is támogatta a helyreállítást az eszközből finanszírozandó beruházások révén. Az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2022-ben a GDP 0,7 %-át tették ki (2021-ben a GDP 0,8 %-át). A nemzeti finanszírozású beruházások 0,7 százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosítottak a költségvetési irányvonal⁹ számára. Szlovénia tehát a Tanács ajánlásával összhangban fenntartotta a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét. Ugyanakkor a nemzeti finanszírozású (az új bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások növekedése 0,4 százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosított a költségvetési irányvonal számára. Ez a jelentős expanzív hozzájárulás magában foglalta a magasabb energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak mérséklése érdekében hozott költségvetési politikai intézkedések addicionális hatását (a GDP 1,0 %-át kitevő nettó költségvetési többletköltség), valamint a lakóhelyüket elhagyni kényszerült, Ukrajnából érkező személyeknek felajánlott ideiglenes védelem költségeit (a GDP 0,1 %-a). Szlovénia tehát kellő mértékben korlátozta a nemzeti finanszírozású folyó kiadások növekedését.

⁷ A Tanács ajánlása (2021. június 18.) amelyben véleményezi Szlovénia 2021. évi stabilitási programját (HL C 304., 2021.7.29., 116. o.).

⁸ A költségvetési irányvonal – a Covid19-válsággal kapcsolatos ideiglenes szükséghelyzeti intézkedéseket figyelmen kívül hagyva, de – az eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások figyelembevételével számított elsődleges kiadások (diszkrécionális bevételi intézkedések nélküli) változásának a középtávú potenciális növekedéshez viszonyított arányával mérhető. További részletekért lásd a költségvetési statisztikai táblázatokban szereplő 1. keretben foglaltakat.

⁹ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások GDP-arányosan 0,2 százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosítottak.

- (16) A 2023. évi stabilitási program költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv kedvezőbb, mint a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése 2023-ra, az azt követő időszakra vonatkozóan pedig összhangban van azzal. A kormány előrejelzése szerint a reál-GDP 2023-ban 1,8 %-kal és 2024-ben 2,5 %-kal nő. Összehasonlításképpen, a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése alacsonyabb, 2023-ban 1,2 %-os és 2024-ben 2,2 %-os reál-GDP-növekedést vetít előre, elsősorban amiatt, hogy a nettó export kisebb mértékben járul hozzá a gazdasági növekedéshez.
- (17) A 2023. évi stabilitási programjában a kormány arra számít, hogy az államháztartási hiány 2023-ban a GDP 4,1 %-ára fog nőni. A hiány 2023-ra várt növekedése elsősorban az előző, a 2014–2020-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret felhasználási időszakának vége miatt megnövekedett közberuházásokat, valamint a magas szintű támogatásokat tükrözi. A 2023. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság a 2022 végi 69,9 %-ról 2023 végére várhatóan 68,9 %-ra mérséklődik. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése 2023-ban a GDP 3,7 %-ának megfelelő költségvetési hiányt prognosztizál. Ez alacsonyabb a 2023. évi stabilitási programban előre jelzett hiánynál, főként a korlátozott felhasználási képességre visszavezethető alacsonyabb közberuházások, valamint a magasabb energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak mérséklése érdekében elfogadott, energiával kapcsolatos támogatások és intézkedések alacsonyabb igénybevétele miatt. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése hasonló, 69,1 %-os GDP-arányos államadósságot vetít előre 2023 végére.

(18) A 2023. évi államháztartási egyenleget várhatóan továbbra is befolyásolják a megemelkedett energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak mérséklése céljából hozott költségvetési politikai intézkedések. Ezek 2022 óta meghosszabbított intézkedések (különösen: a villamos energiára, a gázra, a távfűtésre és a tűzifára kivetett héának, az üzemanyagok, a földgáz és a villamos energia jövedéki adójának, továbbá az üzemanyagok szén-dioxid-adójának ideiglenes csökkentése), valamint olyan új intézkedések, mint a vállalkozásoknak szóló, a 2021-hez viszonyítottan fizetett árakon alapuló új és nagyobb volumenű támogatási program, továbbá a villamos energiára és a földgázra vonatkozó kormányzati árplafon hatálya alá tartozó felhasználókat (például a háztartásokat, valamint a kis- és középvállalkozásokat) kiszolgáló villamosenergia- és földgázszolgáltatóknak nyújtott kompenzáció. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint a támogatási intézkedések nettó költségvetési költsége 2023-ban a GDP 0,9 %-ának felel meg¹⁰. Úgy tűnik, hogy a 2023-as intézkedések legtöbbje nem irányul célzottan a legkiszolgáltatottabb helyzetű háztartásokra vagy vállalkozásokra, és sok közülük nem teljes mértékben őrzi meg az energiakereslet csökkentésére és az energiahatékonyság növelésére irányuló árjelzést. Ebből adódóan a Tanács 2022. július 12-i ajánlásának¹¹ való megfelelés értékelése során figyelembe veendő célzott támogatási intézkedések összegét a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése 2023-ban a GDP 0,1 %-ára becsüli (szemben a 2022. évi 0,6 %-kal). Végezetül a 2023. évi államháztartási egyenleget a várakozások szerint javítani fogja a Covid19-válság kapcsán bevezetett, a becslések szerint a GDP 1,0 %-át kitevő ideiglenes szükséghelyzeti intézkedések fokozatos megszüntetése.

¹⁰ Az adatok az említett intézkedések éves költségvetési terhének szintjét mutatják, beleértve a folyó bevételeket és kiadásokat, valamint – adott esetben – a tőkekiadási intézkedéseket is.

¹¹ A Tanács ajánlása (2022. július 12.) Szlovénia 2022. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Szlovénia 2022. évi stabilitási programját (HL C 334., 2022.9.1., 197. o.).

- (19) 2022. július 12-i ajánlásában a Tanács azt ajánlotta, hogy Szlovénia hozzon intézkedést annak biztosítására, hogy 2023-ban a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások növekedése összhangban legyen az összességében semleges költségvetési irányvonallal¹², figyelembe véve az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartásoknak és vállalkozásoknak, valamint az Ukrajnából menekülőknél nyújtott ideiglenes és célzott támogatás folytatását. Szlovéniának készen kell állnia arra, hogy a folyó kiadásokat a változó helyzethez igazítsa. Szlovéniának azt is ajánlották, hogy fokozza a zöld és digitális átállásra, valamint – a REPowerEU kezdeményezés figyelembevételével – az energiabiztonságra irányuló közberuházásokat, többek között az eszköz és más uniós alapok felhasználásával.

¹² A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése alapján Szlovénia esetében a potenciális kibocsátás középtávú (tízéves átlagos) növekedése, amelyet a költségvetési irányvonal méréséhez használnak, nominális értéken 10,1 %-ra tehető.

(20) A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint 2023-ban a költségvetési irányvonal expanzív lesz (a GDP $-1,2$ %-a), magas inflációs környezetben. 2022-ben a költségvetési irányvonal szintén expanzív volt (a GDP $-1,2$ %-a). A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások 2023-as növekedése az előrejelzések szerint a GDP $0,3$ %-ának megfelelő expanzív hozzájárulást biztosít a költségvetési irányvonal számára. Ez annak ellenére van így, hogy az energiaár-emelkedésnek leginkább kitett háztartások és vállalkozások részére nyújtott célzott támogatási intézkedések költsége a GDP $0,5$ %-ával csökken. Következésképpen a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges folyó kiadások expanzív hozzájárulása nem az energiaárak emelkedésének leginkább kitett háztartások és vállalkozások, valamint az Ukrajnából menekülők részére nyújtott célzott támogatásnak tudható be. A nemzeti finanszírozású (a diszkrecionális bevételi intézkedések nélkül számított) elsődleges folyó kiadások expanzív növekedése a magasabb (az energiával kapcsolatos intézkedéseket is magukban foglaló) támogatásokra és a közszféra bérköltségeinek növekedésére vezethető vissza. Összességében a nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások előre jelzett növekedése nincs összhangban a Tanács 2022. július 12-i ajánlásával. Az eszközökből származó vissza nem térítendő támogatásokból és más uniós alapokból finanszírozott kiadások 2023-ban a GDP $1,6$ %-át teszik ki, míg a nemzeti finanszírozású beruházások $0,1$ százalékpontos expanzív hozzájárulást biztosítanak a költségvetési irányvonal számára¹³. Ezért Szlovénia addicionális beruházásokat tervez finanszírozni az eszközökből és más uniós alapokból, és az előrejelzések szerint fenntartja a nemzeti finanszírozású beruházások szintjét. Szlovénia azt tervezi, hogy az eszközökből és más uniós alapokból fogja finanszírozni a zöld és digitális átállásra és az energiabiztonságra, például a vasúti infrastruktúrára, az áradások megelőzésére, az egészségügyi ellátásra, valamint a kutatásra és innovációra irányuló közberuházásokat.

¹³ Az egyéb nemzeti finanszírozású tőkekiadások az előrejelzések szerint GDP-arányosan $0,0$ százalékpontos, semleges hozzájárulást biztosítanak.

- (21) A 2023. évi stabilitási program szerint az államháztartási hiány 2024-ben várhatóan a GDP 2,8 %-ára csökken. A 2024-re várt csökkenés főként a magasabb energiaárak gazdasági és társadalmi hatásainak mérséklése érdekében elfogadott intézkedések visszavonása utáni alacsonyabb támogatásokat, valamint a korábbi többéves pénzügyi keretből származó uniós pénzeszközök felhasználásának 2023. évi lezárulását követő alacsonyabb közberuházásokat tükrözi. A 2023. évi stabilitási program szerint a GDP-arányos államadósság 2024 végén várhatóan 66,5 %-ra csökken. Az előrejelzés zárónapján ismert szakpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése a GDP 2,9 %-ának megfelelő költségvetési hiányt valószínűsít 2024-ben. Ez magasabb a 2023. évi stabilitási programban előre jelzett hiánynál, ami elsősorban a magasabb munkavállalói jövedelmeknek és szociális juttatásoknak tudható be. A Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése hasonló, 66,6 %-os GDP-arányos államadósságot vetít előre 2024 végére.
- (22) A 2023. évi stabilitási program az összes energiatámogatási intézkedés fokozatos megszüntetését irányozza elő 2024-ben. A Bizottság szintén azt feltételezi, hogy 2024-ben teljesen megszüntetik az energiatámogatási intézkedéseket. Ez azon a feltételezésen alapul, hogy az energiaárak nem fognak újból emelkedni.

- (23) Az 1466/97/EK rendelet értelmében a középtávú költségvetési célkitűzés teljesítése érdekében megfelelő éves javulást kell elérni a strukturális költségvetési egyenlegre vonatkozóan, a GDP 0,5 %-át véve viszonyítási alapul¹⁴. Figyelembe véve a költségvetés fenntarthatóságával kapcsolatos megfontolásokat, és azt, hogy a hiányt a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá kell csökkenteni, a Bizottság szerint helyénvaló volna 2024-re legalább a GDP 0,5 %-ának megfelelő mértékben javítani a strukturális egyenleget. Egy ilyen javulás biztosítása érdekében – és a Bizottság módszertanával összhangban – a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások¹⁵ növekedése 2024-ben nem haladhatja meg az 5,5 %-ot, amint azt ezen ajánlás is tükrözi. Ugyanakkor a fennmaradó (a Bizottság jelenlegi becslése szerint 2023-ban a GDP 0,9 %-ának megfelelő) energiatámogatási intézkedéseket fokozatosan meg kell szüntetni – ha azt az energiapiaci fejlemények lehetővé teszik, a legkevésbé célzott intézkedésekkel kezdve –, és az ebből eredő megtakarításokat a költségvetési hiány csökkentésére kell felhasználni. A Bizottság becslései szerint ez a nettó elsődleges kiadásoknak a 2024-re ajánlott maximális növekedési mértéknél kisebb mértékű növekedéséhez vezetne. Emellett a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése szerint a nettó nemzeti finanszírozású elsődleges folyó kiadások 2023. évi növekedése nincs összhangban a Tanács 2022. július 12-i ajánlásával. Ha ez megerősítést nyer, helyénvaló lenne, hogy 2024-ben a nettó elsődleges kiadások kisebb mértékben növekedjenek.
- (24) Változatlan szakpolitikákat feltételezve, a Bizottság 2023-as tavaszi előrejelzése a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások 2024-ben 3,0 %-kal történő növekedését prognosztizálja, amely nem éri el az ajánlott növekedési mértéket.

¹⁴ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikke szintén a GDP több mint 0,5 %-át kitevő kiigazítást ír elő azon tagállamok számára, amelyek a GDP 60 %-a feletti adósságsszinttel vagy kifejezett adósságfenntarthatósági kockázattal rendelkeznek.

¹⁵ A nettó elsődleges kiadások a diszkrecionális bevételi intézkedésektől megtisztított, a kamatkidadásokat és a konjunkturális munkanélküliségi kiadásokat figyelmen kívül hagyva számított, nemzeti finanszírozású kiadásokat jelentik.

- (25) A 2023. évi stabilitási program szerint az állami beruházások GDP-arányosan a 2023. évi 6,4 %-ról 5,5 %-ra csökkennek 2024-ben. Az alacsonyabb beruházási szint egyrészt az alacsonyabb nemzeti finanszírozású beruházásokat és az Unió által finanszírozott összességében alacsonyabb beruházásokat, másrészt pedig az eszköz általi magasabb beruházásokat tükrözi. A 2023. évi stabilitási program olyan reformokat és beruházásokat említ, amelyek várhatóan hozzájárulnak a költségvetés fenntarthatóságához, valamint a fenntartható és inkluzív növekedéshez. E reformok és beruházások közé tartoznak a vasúti infrastruktúrára, az egészségügyre, a kutatásra és innovációra, valamint a zöld és digitális átállás elemeire irányuló beruházások, amelyek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervnek is részét képezik.
- (26) A 2023. évi stabilitási program felvázolja a 2026-ig tartó középtávú költségvetési pályát. A 2023. évi stabilitási program szerint az államháztartási hiány 2025-ben várhatóan a GDP 2,2 %-ára, 2026-ra pedig 1,3 %-ára csökken. Ezért az államháztartási hiány a tervek szerint 2024-től a 2023. évi stabilitási program időhorizontjának végéig a GDP 3 %-a alatt marad. A program szerint a GDP-arányos államadósság a 2024 végi 66,5 %-ról 2026 végére várhatóan 63,5 %-ra csökken.

- (27) Az egészségügyre fordított GDP-arányos kiadás 2019 és 2070 között várhatóan 1,5 százalékponttal nőni fog, a tartós ápolás-gondozás költségei pedig 2055-ig megkétszereződnek. Szlovénia a népesség elöregedésével kapcsolatos kiadások miatt középtávon közepes, hosszú távon pedig magas költségvetési fenntarthatósági kockázatokkal néz szembe. Az ország az elmúlt években megkezdte az egészségügy és a tartós ápolás-gondozás átfogó reformját. A tartós ápolás-gondozás reformjának végrehajtása azonban késik, közép- és hosszú távú finanszírozása pedig továbbra sem biztosított. Az egészségügyi reformra vonatkozó terv kialakítása egyben arra utal, hogy azt több lépésben hajtják végre, és annak során a hangsúlyt a minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférésre, valamint a szociális jogok és a társadalmi befogadás javítására helyezik. Mivel ez további terhet ró az államháztartásra, döntő fontosságú lesz, hogy Szlovénia olyan intézkedéseket hozzon, amelyek stabil bevételi bázist biztosítanak, ugyanakkor nem ássák alá közép- és hosszú távon a költségvetés egyensúlyát.
- (28) A személyi jövedelemadóról szóló törvény 2022 decemberében elfogadott módosításával visszavonták a korábbi, 2022 márciusában elfogadott módosítások többségét, amelyek célja a munkát terhelő adók csökkentése volt, és amelyek negatív költségvetési hatása 2025-ig akár a GDP 1,3 %-át is elérte volna. Az összesített uniós mutatóhoz képest Szlovénia GDP-arányos adóbevételei valamivel alacsonyabbak, egyes viszonylag növekedésbarát adókat ugyanakkor nem használnak ki maximálisan. Szlovénia nagymértékben támaszkodik a munkát terhelő adókra: a munkát terhelő adók aránya a teljes adóbevételen belül meghaladja az összesített uniós mutatót. Szlovéniában viszonylag alacsonyak a rendszeres ingatlanadók (a GDP 1,1 %-ának megfelelő uniós átlaggal szemben mindössze a GDP 0,5 %-át teszik ki). A növekedésbarát és zöld adóreform hosszabb távon támogathatja a költségvetési konszolidációt és a fenntartható növekedést. Egy ilyen adóreform a rendszeres ingatlanadók magasabb aránya révén megkönnyíthetné a munkát terhelő adóktól való elmozdulást, és támogathatná a munkahelyteremtést a nulla nettó kibocsátás korában, ahogy más, magasabb hozzáadott értéket képviselő ágazatokban is. A munkát terhelő adók csökkentése a munkaerő-kínálatot is ösztönözné, többek között a szakképzett és külföldi munkavállalók vonatkozásában.

- (29) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és az említett rendelet V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Szlovénia helyreállítási és rezilienciaépítési tervének végrehajtása folyamatban van, azonban egyre nagyobb a késelem kockázata. Szlovénia a helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel összefüggésben 12 mérföldkőhöz és célhoz kapcsolódóan egy kifizetési kérelmet nyújtott be, és ennek nyomán mintegy 49,6 millió EUR folyósítására került sor. Ahhoz, hogy a jelenlegi, kihívásokkal teli környezetben gyorsabban haladjon a helyreállítási és rezilienciaépítési tervének végrehajtása, erősíteni kell Szlovénia irányítási struktúráját és közigazgatási kapacitását, valamint biztosítani kell, hogy a szükséges döntéseket késelem nélkül meghozzák. Ez különösen az egészségügy, a tartós ápolás-gondozás és a nyugdíjak strukturális reformját érinti. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv kiegészítésének és az új, kiegészítő jellegű REPowerEU-fejezetnek reális ütemtervet kell meghatározni a fennmaradó kifizetési kérelmekre vonatkozóan, és e kiegészítést és fejezetet gyorsan be kell nyújtani, hogy elkerülhető legyen a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásában bekövetkező további késelem vagy fennakadás. Az új REPowerEU-fejezetnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervbe való gyors beillesztése lehetővé fogja tenni további reformok és beruházások finanszírozását, támogatva Szlovénia stratégiai célkitűzéseit az energetika és a zöld átállás területén. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv, valamint az említett terven túlmutató egyéb gazdasági és foglalkoztatáspolitikák sikeres végrehajtása szempontjából továbbra is fontos a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek és más releváns érdekelt felek szisztematikus és hatékony bevonása az átfogó szakpolitikai menetrend iránti széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.
- (30) A Bizottság 2022-ben Szlovénia valamennyi kohéziós politikai programozási dokumentumát jóváhagyta. A kohéziós politikai programoknak a REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel komplementer módon és azzal szinergiában történő gyors végrehajtása kulcsfontosságú a zöld és digitális átállás megvalósításához, a gazdasági és társadalmi reziliencia növeléséhez, valamint a kiegyensúlyozott területfejlesztéshez Szlovéniában.

(31) Szlovénia gyakorlatilag egyetlen földgázszállítóként támaszkodott Oroszországra annak Ukrajna elleni inváziója előtt. 2023-tól kezdődően azonban Szlovénia a földgázellátásának mintegy harmadát Algériából érkező behozatal útján tudta fedezni. A földgáz továbbra is fontos szerepet játszik Szlovénia energiaszerkezetében (12 %); alapvető energiaforrás az ipar számára, ugyanakkor rugalmasságot biztosít a villamosenergia-ágazatban is. Következésképpen elő kell mozdítani az ipar és a villamosenergia-ágazat dekarbonizációját a megújuló energiaforrások gyorsított alkalmazása és az energiahatékonysági intézkedések gyorsított végrehajtása révén. Nemzeti energia- és klímatervében Szlovénia 27 %-os célt tűzött ki a 2030-as uniós megújulóenergia-célérték teljesítéséhez való hozzájárulásaként. Ez jelentősen elmarad az (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendelet¹⁶ II. mellékletével összhangban kiszámított 2030. évi 37 %-os megújulóenergia-résaránytól. Szlovénia a megújuló forrásokból előállított energiának a bruttó végsőenergia-fogyasztáson belüli részarányára vonatkozó 2021-es célértékét (25 %) a határokon átnyúló együttműködés uniós mechanizmusának igénybevételével, az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelv¹⁷ szerinti statisztikai transzferek segítségével érte el. A hálózati léptékű megújulóenergia-létesítmények engedélyezési eljárásai továbbra is szűk keresztmetszetet jelentenek, főként az összetett és hosszadalmas környezetvédelmi eljárások miatt, különösen a szélerőművek esetében, ahol az eljárások akár több évig is eltarthatnak. Szlovéniának az aktualizált nemzeti energia- és klímatervében jelentősen meg kell erősítenie a megújuló energiára vonatkozó célkitűzését, hogy az tükrözze az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomagban és a REPowerEU tervben foglalt ambiciózusabb uniós éghajlat- és energiapolitikai célokat. Szlovénia földgázfogyasztása a 2022 augusztusa és 2023 márciusa közötti időszakban – a 15 %-os csökkentési céltől kissé elmaradva – 14 %-kal csökkent az előző öt év azonos időszakának átlagos gázfogyasztásához képest. Szlovénia az (EU) 2022/1369 tanácsi rendelettel¹⁸ összhangban fokozhatná a gázkereslet 2024. március 31-ig történő ideiglenes csökkentésére irányuló erőfeszítéseit.

¹⁶ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról, valamint a 663/2009/EK és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet, a 94/22/EK, a 98/70/EK, a 2009/31/EK, a 2009/73/EK, a 2010/31/EU, a 2012/27/EU és a 2013/30/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2009/119/EK és az (EU) 2015/652 tanácsi irányelv módosításáról, továbbá az 525/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

¹⁸ A Tanács (EU) 2022/1369 rendelete (2022. augusztus 5.) a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről (HL L 206., 2022.8.8., 1. o.).

(32) A szlovén helyreállítási és rezilienciaépítési terv már tartalmaz jelentős reformokat és beruházásokat, amelyek célja: i. a megújuló energiaforrások részarányának növelése a bruttó végsőenergia-fogyasztáson belül; ii. a megújuló energiaforrásokat előállító létesítmények villamosenergia-hálózatba való hozzáféréseinek és a hálózatba való integrálásának megkönnyítése; iii. a középületek energiahatékonyságának és felújításának javítása; és iv. az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséhez szükséges feltételek megteremtése. Bár a helyreállítási és rezilienciaépítési terv szerinti intézkedések fontos lépést jelentenek a fosszilis tüzelőanyagoktól való távolodást jelentő diverzifikáció felé, több erőfeszítést lehetne tenni annak érdekében, hogy a megújuló energiaforrások alkalmazását valamennyi ágazatban felgyorsítsák. Ez magában foglalhatná a megújulóenergia-létesítmények kiemelt területeinek kijelölését, az engedélyezési eljárások további egyszerűsítését és lerövidítését, a hálózat megerősítését és az általános hálózattirányítás javítását (ennek célja, hogy több megújulóenergia-létesítmény csatlakozhasson, különösen az alacsony és közepes feszültség szinteken). Ha a kibocsátásmentes közlekedés és infrastruktúra több figyelmet kapna, az tovább segítené az üvegházhatásúgáz-kibocsátás és a fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség csökkentését.

- (33) A zöld átállás szempontjából kulcsfontosságú ágazatokban és szakmákban – ideértve a nulla nettó kibocsátási célt szolgáló technológiák gyártását, bevezetését és karbantartását – jelentkező munkaerő- és szakemberhiány szűk keresztmetszeteket hoz létre a klímasemleges gazdaságra való átállás terén. A szakemberhiány csökkentéséhez, valamint a munkaerőpiaci integráció és a munkaerő-átcsoportosítás előmozdításához elengedhetetlenek a változó munkaerőpiaci igényekhez igazodó, magas színvonalú oktatási és képzési rendszerek, valamint a célzott továbbképzési és átképzési intézkedések. A kiaknázatlan munkaerő-kínálat hasznosítása érdekében az említett intézkedéseknek hozzáférhetőnek kell lenniük, különösen a zöld átállás által leginkább érintett személyek számára, illetve ágazatokban és régiókban. A természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika oktatásának megerősítése javíthatja az oktatási rendszer azon képességét, hogy sikeresen felvértezze a tanulókat a zöld és digitális átálláshoz szükséges kompetenciákkal. 2022-ben Szlovéniában 66 olyan foglalkozást illetően számoltak be munkaerőhiányról, amelyek a zöld átálláshoz kapcsolódó speciális készségeket vagy kompetenciákat igényelnek. A betöltetlen álláshelyek aránya nőtt az olyan kulcsfontosságú ágazatokban, mint az építőipar (a 2015. évi 3,5 %-ról 2022-ben 7,0 %-ra) és a feldolgozóipar (a 2015. évi 1,2 %-ról 2022-ben 2,6 %-ra), és 2022-ben mindkét ágazatban meghaladta az uniós átlagot (4,0 %, illetve 2,3 %).
- (34) A Bizottság értékelése fényében a Tanács megvizsgálta a 2023. évi stabilitási programot, és véleményét¹⁹ az 1. ajánlás tükrözi.

¹⁹ Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerinti vélemény.

(35) Az euroövezeti tagállamok gazdasági közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács azt ajánlotta az euroövezeti tagállamoknak, hogy – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik révén – hozzanak intézkedéseket annak érdekében, hogy i. megőrizzék az adósság fenntarthatóságát és 2023-ban tartózkodjanak az aggregált kereslet széles körű támogatásától; célzottabbá tegyék a magas energiaárak hatását enyhítő költségvetési intézkedéseket; valamint mérlegeljék, hogy – az energiaárakra nehezedő nyomás csökkenésével – miként lehetne megfelelő módon leépíteni a támogatásokat; ii. fenntartsák a zöld és a digitális átállás támogatására irányuló közberuházások magas szintjét és ösztönözzék az ilyen célú magánberuházásokat; iii. támogassák a vásárlóerő csökkenését enyhítő bérfejlesztéseket, ugyanakkor korlátozzák az inflációra gyakorolt másodlagos hatásokat; tovább javítsák az aktív munkaerőpiaci intézkedéseket; valamint fellépjenek a szakemberhiány kezelése érdekében; iv. javítsák az üzleti környezetet és biztosítsák, hogy a vállalkozásoknak nyújtott energiatámogatás költséghatékony és ideiglenes legyen, az életképes vállalkozásokra irányuljon, és fenntartsa a zöld átállás ösztönzőit; valamint v. megőrizzék a makroszintű pénzügyi stabilitást és nyomon kövessék a kockázatok alakulását, egyúttal folytassák a bankunió kiteljesítésére irányuló munkát. Szlovénia esetében az 1., 2. és 3. ajánlás hozzájárul az euroövezetről szóló 2023. évi ajánlásban szereplő első, második és harmadik ajánlás végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Szlovénia 2023-ban és 2024-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. 2023-ban és 2024-ben a lehető leghamarabb szüntesse meg a hatályban lévő szükséghelyzeti energiatámogatási intézkedéseket, és a kapcsolódó megtakarításokat fordítsa a költségvetési hiány csökkentésére. Amennyiben az energiaárak újbóli emelkedése új vagy meghosszabbított támogatási intézkedéseket tenne szükségessé, biztosítsa, hogy az ilyen támogatási intézkedések célzottan a kiszolgáltatott helyzetű háztartások és vállalkozások védelmére irányuljanak, és költségvetési szempontból megfizethetők legyenek, és megőrizzék az energiamegtakarításra irányuló ösztönzőket.

Biztosítson prudens költségvetési politikát, különösen azáltal, hogy a nemzeti finanszírozású nettó elsődleges kiadások nominális növekedését 2024-ben legfeljebb 5,5 %-ra²⁰ korlátozza.

Tartsa fenn a nemzeti finanszírozású közberuházások szintjét, és biztosítsa az eszközökből származó vissza nem térítendő támogatások és az egyéb uniós alapok hatékony felhasználását, különösen a zöld és digitális átállás előmozdítása érdekében.

A prudens középtávú költségvetési pozíció elérése érdekében a 2024 utáni időszakban is folytasson a fokozatos és fenntartható konszolidációra irányuló középtávú költségvetési stratégiát, a magasabb fenntartható növekedést elősegítő beruházásokkal és reformokkal kombinálva.

Biztosítsa az egészségügyi ellátás és a tartós ápolás-gondozás hosszú távú költségvetési fenntarthatóságát. Az adóbevételeken belül helyezzen nagyobb hangsúlyt a fokozottan növekedésbarát és fenntartható forrásokra.

²⁰ Ez az összeg becslések szerint 2024 tekintetében a strukturális költségvetési egyenleg legalább 0,5 %-os GDP-arányos éves javulásának felel meg, a (23) preambulumbekkezdésben ismertetettek szerint.

2. A helyreállítási és rezilienciaépítési terve gyors és egyenletes végrehajtásának lehetővé tétele érdekében biztosítson hatékony irányítási struktúrát és erősítse meg a közigazgatási kapacitást. Gyorsan véglegesítse a REPowerEU-fejezetet annak végrehajtása mielőbbi megkezdése céljából. Folytassa a kohéziós politikai programok gyors végrehajtását, biztosítva a helyreállítási és rezilienciaépítési tervvel való szoros kiegészítő jelleget és szinergiát.
3. Folytassa a gázimport diverzifikálására és a fosszilis tüzelőanyagoktól való általános függőség csökkentésére irányuló erőfeszítéseket a megújuló energiaforrások alkalmazásának felgyorsításával, különösen az engedélyezési eljárások további egyszerűsítésével és lerövidítésével, és a villamosenergia-hálózat megerősítésével, valamint irányításának – többek között a digitalizáció révén történő – javításával. Fokozza az energiahatékonysági intézkedések végrehajtását, különösen az építőiparban, mozdítsa elő a közlekedési ágazat villamosítását, továbbá fokozza a zöld átálláshoz szükséges készségek és kompetenciák biztosítására és megszerzésére irányuló szakpolitikai erőfeszítéseket.

Kelt Brüsszelben,

a Tanács részéről
az elnök